

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 3 frt. 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 8 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Kálnoky és a delegációk.

— Fővárosi levél. —

Budapest, augusztus 17.

(L.) A felvilágosítások, melyeket *Kálnoky* Gusztáv gróf külügyminiszter a magyar delegációnak a küszöbön álló ülészaka alatt adni fog a külpolitika egész terjedelme felől, oly kedvezők, hogy a magyar delegációk többsége, mint a korábbi években, most is bizalmat fog szavazni a külügyminiszternek, melyet az óvatos, békefenntartó politikájáért joggal meg is érdemel.

Ez a bizalom igen alapos és jól indokolt, dacára a rendkívül nagy számu valótlan, szenzációval előkészített híresztelésnek, amelyet hosszú időn át terjesztettek a magyar kormány és *Kálnoky* gróf közt állítólag létező komoly természetű differenciák felől.

Ezek az állítólagos differenciák a valóságban nem léteztek és nem léteznek ma sem.

Ezeknek a politikai legendáknak a megítélésénél azt is figyelembe kell venni, hogy éppen a szabadelvű magyar minisztérium legmakacsabb politikai ellenfelei járultak leginkább hozzá, hogy ez az egyáltalán nem diplomáciai hırhordozás képződött.

Miután a korona és a magyar parlament az egyházpolitikai reformtörvényeket elfogadta, az ellenzéki szenzációs hírgyárosokra nézve is céltalanná lett *Kálnoky* gróft alaptalanul azzal gyanusítani, mintha Magyarország belpolitikai ügyeibe avatkozott volna.

Epp ily alaptalan az a gyanusítás, me-

lyet annak idején egy ellenzéki magyar lap intézett liliensteini báró *Falke*, külügyminiszteriumi osztályfőnök ellen. *Falke* báró a külügyminisztériumban a magyar állam legőszintébb barátai közé tartozik. Ez a barátság épp oly őszinte, mint azoké a született magyaroké, a kik a külügyminisztériumban vagy a diplomáciai testületben szolgálnak.

Ezenkívül *Falke* báró oly tapasztalt diplomata és annyira mintája az érinthetetlen diplomáciai korrektségnek, hogy egyáltalán felette áll a beavatkozás gyanujának a nem az ő vezetése alatt álló részortba.

A szabadelvű magyar kormánynak azok a politikai ellenfelek tehát, a kik a mesterséges félreértések gyártásának ezen a terén szenzációs vitákat várnak a magyar delegációban, el lehetnek készülve a biztos csalódásra.

Kálnoky gróf közléseinek Romániát illető része is megnyugtató felvilágosításokat fog nyújtani arról, hogy a külügyi hivatal az oláh bujtogatók kérdésében a román kormánnyal szemben ismételtén alkalmazta a legerélyesebb diplomáciai eszközöket.

Sajnos tény, hogy a román kormány még magamagát sem képes megvédeni a román belpolitikában anarchisztikus eszközökkel működő lelkiismeretlen izgatók ellen, a kik a romániai dinasztia és monarchikus alkotmány ellen épp úgy gyakorolják a rágalom és politikai csalás mesterségét, mint a magyar állam ellen.

A delegációban várható nyilatkozatok mindenesetre hozzá fognak járulni a Romániában üzletszerűen hamisított köz-

vélemény kijózanításához, és reméljük, a komoly intelem hatását is gyakorolni fogják.

Pénzügyünk haladása.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti levele. —

Budapest, augusztus 17.

A magyar állami pénzügyek feltartóztatlanul haladnak előre, — a mint ezt a pénzügyminisztérium által közzétett utolsó pénztári kimutatás minden egyes száma bizonyítja. A magyar államhittel ebből eredő javulásának haszna közvetlen javára szolgál a magyar mezőgazdaságnak és iparnak. Ez tisztán gazdasági kérdés, a melynél a a pártérdeket mellőzni parancsolja a hazafiság. E javulásnak a magyar mezőgazdaságra mindenekelőtt az volt az előnye, hogy a jelzáloghittel az utolsó tíz év alatt 1—1 és fél százalékkal olcsóbb lett. Ezt bizonyítja már az is, hogy a magyar jelzáloghitelintézetek 4 százalékos záloglevelei a párikurzushoz közelednek, míg a négy és fél százalékos záloglevelek már átlépték azt úgy, hogy nemsokára alkalmasint itt lesz az idő ezeknek az értékeknek a konvencziójára is. Az állami érdekekre itt első sorban fontos, hogy a magyar vidéki városok és egyáltalán a vidék legitim hitelszükségletei jobban és olcsóbban kielégíttetnek. A magyar részről kezdeményezett és biztosított valutarendezés kedvező következményei is természetesen közreműködtek ebben, minthogy a a külföldi tőke folytonos bevándorlása szintén siettetette a magyar állampapírosok értékemelkedését.

A f. év II. negyedének bevételei megint 1,447,112 frttal kedvezőbbek, mint az előző

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Az utolsó Haros.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

[10] Írta: Kosztka Mihály.

(Folytatás.)

Sztáray letette kezéből a napló-leveleket. Vigyázva, félve illesztgette újra össze a lapokat és gondosan kötözte újra át a fehér pergament a selyem szállal. Pár perczig maga elé bámult, mielőtt mondta.

— Látod ilyen volt az én anyám.

Ujra két szivart vett elő, bár a másik kétő még félig sem volt sziva és folytatta a történetet.

— Midőn én megszülettem, anyám félév után meghalt. Élet-életért. Reinbolddal, ki nem volt hajlandó anyámat nőül venni, nagybátyám megverekedett és megölte párbajban, hanem ekkor már kieszközölte volt számomra és egész családukra a báróságot. A herceg nagyon jól számított, mert rangkorságos apám száját evvel egészen betömte volna, hanem nagybátyám biztos kezében csalódott, mikor a kardot visszautasította és pisztolyt kért. Mind-
ezeket én csak huszonöt éves koromban tud-

lettem bárói rangomat és letettem nevem felét is, mert mint te is tudod, ezelőtt Sztáray-Reinbold Pálnak mondtam magam. Ime most már tudod az én báróságom történetét s beláthatod, hogy lehetetlenséget kívánsz tőlem. Tudom, az öreg Rékássy szintén rangkorságos, hanem ki tehet arról. Még csak egy módja van a dolognak, ha elfogadom az öreg Reinbold herceg ajánlatát.

— Micsoda ajánlatát?
Sztáray felkelt, szekrényéből egy levelet vett ki s olvasá:

„Egy sir szélén álló aggastyán, egy nyolcvandéves ősz ir önnek és kér. Reinbold János herceg vagyok, atyja Reinbold Henriknek és végső tagja a Reinbold családnak, bennem kihalt a család. Tudom, hogy Önben fiam vére osergedez, mert arra csak egy Reinbold vérből származó képes, hogy rangot, nevet eldobjon büszkeségből. Ön is végső tagja családjának, én is, egyesítsük a két családot. Ön még fiatal, családot fog alapítani, kérem tehát: vegye fel ismét családom nevét nevében és én adoptálni fogom hercegi címemmel, mert így legalább megmarad családom neve. Válaszát remegve várja önnek híve
Reinbold János herceg.”

tyán utolsó napjait edesítet meg, magad számára pedig a boldogságod szerzed meg.

Sztáray pár perczig gondolkozott, aztán Relyhez lépett, megfogta kezét s mondta:

— Jó barátom voltál mindig, hálátlanság lenne, ha tanácsod nem követném. Eltölgadom az öreg ajánlatát.

Rely átölelte Sztárayt.

— Így, így. Most már misem áll boldogságod utjában. Holnap aztán biztos kéz, minden vagás kimért legyen, különösen a szurástól óvakodj. Haros mester a szurásban. No szurász most. Holnap majd érted jövőnk.

Kezet szoritottak és elváltak.

Sztáray új szivarra gyújtott és gondolatait rendezte. Feleleventült lelkében újra az átélt éj és ekkor Margit jutott eszébe.

Mint sebzett vad ugrott fel hirtelen. Hisz míg ők a jövő boldogságát szinezgették, addig tén Margit halállal vívódik.

Ugy érezte, mintha végtelen nehéz súly nehezednék mellére. Fulladtnak érezte a szobai levegőt, s rohant ki, az ajtóban az inasával ütközött össze, ki levelet nyújtott át.

Vérő doktor irt, megismerte az irást. Visszatámolygott a szobába s lerogyott a díványra. Nem merte felbontani, hátha már a halálhír van benne, vagy a reményfeladás.

év megfelelő szakában voltak. Különösen örvendetes az egyenes adók emelkedése 736.223 frttal.

A dohányjövédék bevételeinek emelkedése egy negyed év alatt 647,206 frttal mindenestre az emelkedő jólét és fogyasztóképesség jele.

Az állami erdők és birtokok jövedelme szintén 462,567 frttal kedvezőbb, mint az előző év megfelelő évszakában volt.

Magyarország gazdasági fellendülésének egyik további látható jele a magyar királyi államvasutak bevételeinek matematikai szabályossággal növekvő emelkedése. E bevételek 2,199,707 frttal emelkedtek. Ha meggondoljuk, hogy 1894. II. negyedében az előző év megfelelő szakához viszonyítva a magyar királyi államvasutak 296,664 kilométerrel több vasutat tartottak üzemben, akkor a 813,183 frt.-nyi emelkedést a kiadásokban természetesen fogjuk találni, melyet különben a bevételek emelkedése majdnem háromszorosra meghalad.

Ez is azt bizonyítja, hogy a magyar királyi államvasutaknál, mint egyáltalán a magyar államigazgatás minden ágában következetesen lelkiismeretes érvényre juttatják az okszerű kezelés és okos takarékoság elveit.

BELFÖLD.

A pápa és a magyar egyházpolitika.

A turini Gazzetta del Popolo-hoz érkezett távirat szerint, a pápa már elküldte levelét a magyar klerushoz, a melyben felajánlta ugyan az egyházpolitikai reformok nagy sikerét, de rezignációra inti a magyar klerust. Ezt a levelet azonban mindeddig nem tették közzé a Vatikán hivatalos közlönyeiben azért, ha a turini lap híre alapos, meglehet, hogy a pápa e levele bizalmas s nincs a nagyobb nyilvánosságának szánva. Ez esetben a levél XIII. Leo perszonális inicziatívájából keletkezhetett, mert a pápai külügyi hivatalban sokkal inkább gyűlölik még a kormányt, sem hogy ily mérsékelt levél elküldetésére határozhattak volna magukat.

Kormányt támogató függetlenségek.

A „Pol. Corr.”-nak egy budapesti tudósítása kifejti, hogy a felső-eőri választás mennyire jellemző az ország összes választóinak hangulatára. A függetlenségi választók nagy része a szabadelvű miniszterre szavazott és állást foglalt a saját pártjabeli jelölt ellen, mivel ez az ultramontanizmus zászlóvivői által pusztítottatá magát, amely mindenáron érzé-

kenyen akarta sújtani a kormányt és a függetlenségi párti jelöltet támogatta, mivel hogy klerikális jelöltnek épenséggel nem volt semmi kilátása sikerre. Olyan mély hatása volt a szabadelvű elvek férfias képviselőjének a Wekerle-kormány részéről, hogy a függetlenségi párt szabad gondolkozásu választóit nem lehetett arra bírni, hogy a kormány által képviselt szabadelvűség ellen sikkra szálljanak és inkább eltekintettek az államjog tekintetében fennálló nézetkülönbségtől. A képviselőházban nehezebb lesz az emancipáció a pártjelszó alól, de azért elvárható, hogy a községi törvényjavaslat beterveztése alkalmából a függetlenségi párt egy része rá fog szavazni, mivel hogy a javaslat az önkormányzatnak nagy engedményeket tesz és e tekintetben még a municipális rendszer híveitől sem kifogácsolható.

Caserio kivégzése.

— Részletek. —

A francia elnökgyilkost — mint már táviratban közöltük — augusztus 16-án Lyonban kivégezték.

Az igazságügyi palota közelében, egy kis téren állították föl a guillotinet. Ejszaka csendörök, lovas és gyalogoskatonák elzárták a vesztőhelyre vivő utcákat és csak azokat bocsátották a térre, a kiknek jegyük volt.

A kivégzés idejét titokban tartották, úgy hogy alig százan jelentek meg a guillotine körül.

A rendőrség szigorú óvintézkedéseket tett. Estetelő összefogdosták a csapszékekben a gyanús embereket, két munkást az utcán tartóztattak le, mert Caseriot éltették. Kilencz órakor a rendőrség bezáratta a borméréseket és elrendelte, hogy reggel hét óra előtt ki ne nyissák azokat.

Szürkületkor már föl volt állítva a guillotine. Deibler hóhér a pribékjeivel együtt, többször kipróbálta, hogy jól működik-e. Fél ötre járt az idő, a mikor a főállamügyész, a fogházigazgató, a vizsgálóbíró, két jegyző az orvossal és pappal beléptek Caserio cellájába.

A halálraitelt mélyen aludt, ágya lábánál a földön a két ört is elnyomta az álmom. A gyilkoson kényszerzubbony volt. Az asztalon a Don Quixotte hebert, a melyet a gyilkos tegnap egész nap olvasott.

A fogházigazgató felköltötte az öröket, a kik ijedten ocsudtak fel álmukból. Caserio még mindig nem ébredt fel. A fogházigazgató az ágyhoz lépett és megrázta a halálraitelt. A gyilkos felugrott, halálsápadt lett és elcsukló hangon így szólt:

— H á t m á r m o s t ?

— Ugy van, megtalálta, — válaszolt a fogházigazgató; majd hozzátette:

— Keljen föl. Legyen bátor, érkezett a pillanat. Meg fog lakolni szörnyű tettéért. Itt van a vizsgálóbíró ur, hogy meghallgassa, a mit esetleg neki mondani akar. A lelkes ur vigasztalni fogja, ha meghallgatja. A védő ur is eljött, hogy utolsó kívánságát megtudja. Nos?

Caserionak úgy vaczogott a foga, hogy a körülállók is hallották. Halotthalovány volt és egész testében remegett. Mikor valamennyire magához tért, csendes, tompa hangon így szólt:

— Nincs semmi mondanivalóm a vizsgálóbíró urnak, a vádlás vigasztalására sincs szükségem, a védő urtól sem kérek semmit.

A halálraitelt leszállott az ágyról, a térdei majd megrogytak. A két ör támogatta. — Hozzáfogott az öltözködéshez. Ráadták azt a ruhát, a melyet a gyilkosság elkövetésekor viselt.

A két ör öltöztette a halálraiteltet, a ki alig állott a lábán. A porkoláb egy pohárka konyakot adott Caserionak, de nem fogadta el.

Erre belépett a bakó a segédeivel. Hamarosán levágta Caserio kabátjának és ingének a gallerját; ezalatt a pribékek a kezén-lábán megkötözték. 5 percz alatt készen voltak.

A börtön előtt állott a kocsi, a mely a halálraiteltre várt.

Caserio majd elájult, úgy reszketett, hogy egy székre hanyatlott.

Az ajka vonaglott a félelemtől.

A kocsiig sem tudott menni. Két hóhérszögél fölemelte a gyilkost és kivitte.

A vesztőhelyig alig ötven lépés az út.

A kocsi egészen a guillotine mellett állott meg, hogy az elitelt egyenesen a vérpadra lépessen, Caserio nem tudott leszállani, annyira remegett.

Le akarták segíteni a kocsiról, de most a gyilkos utolsó erőfeszítésével félrelökte a hóhérszögédeket.

Hárman ragadták meg egyszerre és föl vonszolták a lépcsőkön.

A halálraitelt hörögve, alig hallható hangon fölkiáltott:

— Társak, boszuljatok meg! Eljen az anarchia!

Többet nem szólhatott.

A pribékek leszoritották a fejét és a kés lesujtott.

Erés sugárban szökkent a vér nyakából s a fej a fűreszporos kosárba esett.

A holttestet hamarosan kocsira tették és a temetőbe szállították.

Mikor a guillotine lesujtott, a jelenvoltak tapsoltak és bravót kiáltottak.

fájdalomban nem birt könyezni, egy fényes könyecsepp csillogott szemében.

VIII.

A másnap felderült.

Fél kilenczkor kocsi állott meg Sztáray lakása előtt és Relly Fedor báró s Tölgyes Muki jöttek fel hozzája.

Sztáray már készen várta őket.

— Nos hogy aludtál Pali? — kérdezte Relly.

— Oh barátom nem tudtam egész éjjel aludni az izgatottságtól.

— Hogyan? Nem első párbajod?

— Párbaj? ki beszél itt bábajról? Ide néz, ez nem hagyott aludni.

Ezzel odanyujtá Ballynek Verő névjegyét. Relly mosolyogva adta vissza:

— Ugye igazam volt, mikor azt mondtam, hogy Margit . . .

— Ne tovább. Ujra elfog a remegés, pedig most nem szabad remegni.

— Ujra intelek, hogy a szurástól óvakodj. Mi nem is akartuk a szurást elfogadni, hanem Haros segédei okvetlen követelték. Ugyhiszem Haros utasításából.

— Menjünk, — mondá Tölgyes komor hangon.

— Mi bajod van neked Muki? — kérdé Sztáray, — olyan komor vagy, mintha bizony neked kellene verekedni.

— Azt hiszem nem sokára nekem is kell.

— Na. Kivel?

— Az étellel.

— Ne bolondozz, mi bajod van az étellel. — Sok minden, hanem majd elmondom utközben. Ne késünk.

Sztáray felöltöt vett magára, lementek a kocsizhoz és pár percz múlva tovarobogtak.

— Nohát beszélj most, — sürgeté Sztáray.

Tölgyes cigarettára gyujtott és kezdé:

— Ugy hiszem tudjátok: szeretem Lolát, ezt az ördögi lényt, kinek zemei, mint tűz perzselnek, arca pirja, mint a hajnal rózsaszíntisége, hangja: maga a dallam, alakja plastikus és . . .

— Elég, elég Muki, ismerjük mi is, — veté közbe Relly, ki szintén szerette titkon Lolát, a szép énekesnőt.

— Szeretem ezt a leányt és ő úgy mutatta, hogy szeret és most, ha szerelmemről beszélek, mit máskor oly szívesen hallgatott, csak kaczag, kaczag, ő e kaczagás olyan, mint a hideg zuhany, vérem forróságát lehűti, a tébolyba kerget.

Ismeritek tán ti is azt a Kartoff herozegget, orosz születésű, kapitány, ha nem csalódok, ez csavarta el fejét.

— A végét szeretném már hallani? — kérdezte Sztáray.

— A végét? Azt is megmondom. Holnap megkérem Lolát, ha nem jön hozzám, agyon lövöm magam.

— Bolondság!

— Neked az, nekem minden.

— Megérkeztünk, — mondá Relly, ki az egészidő alatt feltűnő sápadt volt.

Kiszálltak és felmentek az emeletre, ho! Szyl Ede, Haros segédének lakása volt.

Három ablakos, szép nagy szoba volt, most egész üres, mert a butorokat a másik szobába vitték át.

Szyl fogadta őket. Pár percz múlva Haros is megérkezett a másik segéddel Teöreökkel, velök jött még Telep Károly doktor.

A párbaj vezető Relly volt. Midőn Haros és Sztáray levetköztek, közibök állott s megtette a békítési kísérletet a forma kedveért.

Természetesen tagadó választ kapott.

— Kérem akkor jöjjenek állásba.

Megtörtént. Pár pillanatig csend volt. Akkor megadta a jelt harsányan.

— Rajta!

A két küzdő nagy hévvel csapott egymásra. Az első összecsapásnál látszott, milyen gyakorlott vívók állnak egymással szemközt. Haros játéki könnyűséggel kezelte a kardot, Sztáray különösen tisztá kivédéseivel tünt ki. Már pár perczig csatogtak a kardok és még sértetlen volt mindkettő. Most Sztáray egy hatalmas primvágást mért Haros felé, hanem hirtelen gyorsasággal tokelésre kanyarítva, a kivédhetés előtt bejött Haros arozához és a bal szemtől a szájszélig véres sáv maradt nyomon, de ugyanabban a pillanatban Haros visszszurart. Sztáray kiejtette kardját és melléhez kapva összerogyott.

(Folytatása következik.)

KÜLFÖLD.

Az angol alsóházól.

Az alsóház csütörtöki ülésén A s q u i t h belügyi államtitkár kijelentette, hogy az anarkistákkal szemben követendő kormánypolitikát R o s e b e r y lord már a múlt hó 27-én részletesen kifejtette a felsőházban. A tett intézkedések ép oly hatályosak, mint a más országokban létező törvények és erélylyel és tapintattal alkalmazva, elégségesek a belbiztonságra és a nemzetközi kötelességek teljesítésére. Grey parlamenti titkár jelenti, hogy a Japánnal kötött új szerződéssele területen kívüli jurisdicchio esetleg meg fog szűnni, de ez nem történhetik öt évnel előbb és csakis akkor, ha Japán bizonyos előnyöket biztosít cserében a britt érdekeknek. Az egyezményhez csatolt tarifa vámemelésekre jogosít, melyek egy hónappal a ratifikálás után életbe léphetnek; ezek azonban britt alattvalókra csak akkor alkalmazhatók, ha más államok alattvalói is alávetettek e tarítának, az az ha Japán más államokkal is köt hasonló szerződést.

Kormányválság Szerbiában.

A N i k o l a j e v i c s - k o r m á n y — bécsi hírek szerint — legközelebb le fog mondani.

A Kölnische Zeitung-nak jelentik Belgrádból: A kormány lemondásáról szóló hírek koraiak. Annyi bizonyos, hogy Nisben minisztertanács volt, amelynek határozatától függ a kormány megmaradása. A helyzet tartéhatatlan. Még nincsenek befejezve azok a tárgyalások, amelyek az udvart ki akarják békíteni R i s z t i c s volt régenssel. A király föl fogja kérni R i s z t i c s e t, hogy képviselje az orosz trónörökös eljegyzésének ünnepeit.

A diplomáciai testület tegnapi fogadásán L o z a n i c s külügyminiszter kijelentette, hogy a kormányválságról szóló hírek a l a p t a l a n o k .

Stambulov hível.

A S t a m b u l o v - p á r t, amely elhatározta, hogy részt fog venni a legközelebbi választásokon, most kijelenti, hogy tartózkodni fog a választásoktól, mert államcsínynek tartja azt a fejedelmi ukázt, amelylyel a szobranjét föloszlatták.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órákor 759.7 milliméter, délután 2 órákor 756.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 18.6, délután 2 órákor C° + 28.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor DK. 5. délután 2 órákor DN. 4. Felhőzet: reggel felborult, délután többnyire borult. Csapadék az előbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Auguszt. 18. —

Zivatarok. — Eső. — Hősüljedés. — Széles.

HIREK.

Augusztus 18. Szombat. Róm. kath. naptár: Ilona. — Protestáns naptár: Ilona. — Görög-keleti naptár (augusztus 6.): Ur színe változása. — A nap kél 4 óra 47 perczkor, nyugszik 6 óra 48 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutatási díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Keletkezés: Polgári iskola, földszint.

A király születésnapja.

Lassan-lassan hullnak a fák levelei s velők a tavasznak, az ősnek évei. A jó öreg ősz emberek könyezve siratnak meg minden levelet, hisz mindegyik egy évet temet el zizegő palástja alá.

Van egy nemzet délibábos róna táján, megkoszorúva vadregényes, bérczes óriások tölgyeitől. Talán hullnak itt is a fák levelei, talán tünnek velők itt is a tavasznak, az ősnek évei, de tudj' Isten, itt minden lomb örömkönnyel van tele, minden levélén egy új reménynek harmatseppje csillog. A nemzet minden szálból új tűzért köt homlokára.

Kinek? Kérdezzétek meg egy nemzet szívét, kövessétek egy nemzet sóhaját, imáját. Nézzétek a fényt, a pompát, melylyel ünnepl uralkodójának szentelt ünnepét.

Csillogó fényben a város. Minden ablakban a rezgő mécsvilágok, mintha megannyi őrsemek volnának, miket a lángoló szeretet nyújt fel a legszentebb ünnep éjjelén. Takarodó járja be a kivilágitott utcákat, belévegyülve egy ujongó nép hangos örömhangaiba.

Ma reggel fél 10 órákor pedig ünnepélyes istentisztelet lesz a minoriták templomában az összes hatóságok és testületek részvétele mellett. A városban 10 órákor ünnepélyes tábortábor mise lesz a disztéren e ozétra felállított s pazarul feidiszített sátorban, mely után az egész ezred diszfelvonulást tart a várparancsnok előtt.

Ő Felsége a király születésnapja alkalmából ma szombaton, augusztus 18-án délelőtt fél 10 órákor a z s i n a g ó g á b a n rendkívüli diszistentisztelet fog tartatni.

— A hivatalos lapból. A király M o u i l l a r d Victor alezredesnek és a 6. számú huszárezred parancsnokának, valamint törvényes utódainak a magyar nemességet díjmentesen adományozta.

— A tegnapi kivilágitás. Tegnep este volt a legalkotmányosabb uralkodó születésnapjának előestéje, melyet a ragaszkodásáról, királyi iránti szeretetéről általánosan ismert magyar nemzet ünnepe avatott. Arad város polgársága minden évben kivilágitotta a várost, ugy az idén is. Alig alkonyodott, kigyulladtak a gyertyák, a lámpák a lakások ablakaiban, s az utcákon hullámozó ezernyi nép szívében hálával gondolt az ország atyjára, kinek bölcsesége, tudása, biztos kézzel vezérli Magyarországot, mely ma igazán a visszakivánt Mátyás-korszak boldogságát élvezi. Este a katonazene járta be a várost, mely a tanácsház előtt a királyhymnuszt játszotta. A középületeken nemzetiszínű zászlók lengenek.

— Ajándék a főreáliskolának. Az aradcsanádi gazdasági takarékpénztár igazgatósága J ó k a i Mór, koszorus regényírónk jubileuma alkalmával megrendelte annak összes műveit, s azt az aradi állami főreáliskola könyvtárának ajándékozta. A nagyilekü adományért E ö t v ö s Lóránd báró, vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő köszönő levelet intézte H e i n r i c h Sándorhoz, az aradcsanádi gazdasági takarékpénztár vezértitkárához:

Midőn a nagyvárad tankerületi kir. főigazgatóság útján örvendetes tudomásomra jutott, hogy az aradcsanádi gazdasági takarékpénztár tisztelt igazgatósága Jókai Mór összes műveinek diszkuiadását az aradi magy. kir. főreáliskola tanári könyvtára számára s azon felül a diszkötések, sőt egy külön diszes könyvvezekrény költségeit is nagyileküen felajánlotta, sietek a t. igazgatóságnak a hazai kultúra oltárára hozott ezen áldozatáért elismerésemet s köszönömet nyilvánítani.

Budapesten, 1894. augusztus 10-én.

E ö t v ö s Lóránd br.

— Uj főispánok. A hivatalos lap tegnapi száma a következő legfelsőbb kéziratokat közli: Magyar belügyminiszterem előterjesztése folytán R u d n a y Béla, Komáromvármegye és Komárom szab. kir. város főispánját, ezen állásától való felmentése mellett, Hont vármegye, valamint Selmecz és Belső-anya szab. kir. városok főispánjává kinevezem. Kelt Ischlben, 1894. évi augusztus hó 10-én. F e r e n c z J ó z s e f, s. k. H i e r o n y m i Károly, s. k. — Magyar belügyminiszterem előterjesztése folytán S á r k ö z y Aurél, Felsővármegye alispánját, Komáromvármegye és Komárom szab. kir. város főispánjává ki-

nevezem. Kelt Ischlben, 1894. évi augusztus hó 10-én. F e r e n c z J ó z s e f, s. k. H i e r o n y m i Károly, s. k.

— A villamvilágitás. H i e r o n y m i belügyminiszter a hazai ipar érdekében rendeletet bocsátott ki mindazokhoz a törvényhatóságokhoz, melyeknek területén villa m v i l á g i t á s b e r e n d e z é s é t tervezik. A rendelet szerint a törvényhatóságok és a villamosvilágitást berendező vállalkozók között kötött szerződésbe a következő pontozat volna beveendő: A vállalkozó az elektromos telepek és vezeték létesítésénél mindazokat a h a z a i g y á r t m á n y o k a t tartozik használni, melyek a külföldieknél nem magasabb árban, teljesen kifogástalan minőségben és kellő időben megszerezhetőek s a melyek használata által a vállalati műveknek szerződés szerinti időben és állapotban való létesítése biztosítottnak tekinthető. A mennyiben idegen származású anyagok és gyártmányok fölhasználása tervezettnek, ennek elkerülhetetlenül szükségessé voltát az előjáróságnál (városi tanácsnál) igazolni kell.

— Öhtüek ünnepe. Gör. keleti román és szerb polgártársaink ma ünnepelik Ur színe változása ünnepeit. Ez alkalomból az aradi román és szerb templomokban d. e. 10 órákor ünnepi istentisztelet lesznek.

— Eső. Hirtelen keletkezett tegnap este az eső. A délutáni órákban még derült égbolt egyszerre beborult, s nehéz cseppek ben kezdett hullni az áldás. Az eső később csendesedett, de azért éjjel utánig kitartott.

— Zenés istentisztelet. Tegnep délután 5 órákor zenés istentisztelet volt az aradi izraelita imaházban, melyen az istentiszteletet R o z e n b e r g Sándor dr. főrabbi végezte. Az istentisztelet folyamata alatt G o l d f i n g e r Izsó, a Kölcsey-dalkör tenoristája ércezes hangon adta elő G r ü n c z v e i g Adolf „Vesomru“ imadalát. Az imaház majdnem szorongásig megteit.

— A záporosök hatása a hegyi szőlőkre. Az aradi Hegyalján június elején nagy záporosök voltak, amelyek a szőlőkben tetemes károkat okoztak. E károknak eddig terraszok készítésével iparkodtak elejét venni. Amde ez óvintézkedés sok területet von el és sok költséggel is jár. Más módot kell tehát alkalmazni a záporosök káros hatásának ellensúlyozására, amit legczélszerűbben ugy érhetünk el, hogy ahelyett, hogy a záporosök vízének gyors kivezetéséről gondoskodunk, a megművelés közben arra törekszünk, hogy — amennyire csak lehetséges — minden esőcseppet lehetőleg a természetes helyéhez kössünk. Ezt a czélt pedig szántható szőlőnkben ugy valósíthatjuk, ha a sorok közt mindkét irányban egy-egy e k e b a r á z d á t vonunk, amivel minden egyes töke négy oldalról egy 10—15 centiméter magas töltészerettel (ugynevezett bakhatkkal) környeződik. E kereten támadnak ugyan az eke után egyes mélyedések, de ha ezeket betömjük, oly rendet kapunk, melyben 4 centiméter magas vízréteg is könnyen vízszatartható. Nagyon meredek fekvésű, vagy köves talaju szőlőkben a bakhatákat kézi kapával kell készíttetni. Egyes k u v i n i és v i l á g o s i szőlőket már e földkeretes művelő rendszer szerint kezelnek s mint a tapasztalat tanusítja, a záporosök vízmennyisége nem kárt okoz, hanem határozottan hasznot hajt.

— A posta és a táviró a kiállításon. A kereskedelmi miniszter — mint értesülünk — felhívta az összes posta- és táviró-hivatalokat, valamint a posta és táviró alkalmazottjait, hogy az 1896-iki ezredéves kiállításon, mint a kulturális élet egyik kiváló tényezőjének, a posta és távirónak lehetőleg hű képe legyen feltüntethető, az ország minden tájékán szét szórva levő emlékek összegyűjtésén közreműködjenek azáltal, hogy oly történelmi jelentőségű tárgyakat, amelyek kiállításhoz érdekesek, jelöljék meg. Ha ilyen tárgyak birtokukban vannak, azokat jelentésk be, vagy pedig, ha tudomásuk van arról, hogy ily tárgyak mások birnak, a birtokosok neveit közöljék. Különös érdekléssel birnak a postaiszerelvények,

czimerek, postakürtök, postalegények ruházatainak képei és mintái, térképek, nyomtatványok, tarifák, járlati levelek, vevények stb., melyek a múlt századokból származnak.

— **Primadonnák kis leánya.** Rudnyánszky né **R é t h y** Laura asszonynak augusztus hó 14-én domoszlói nyaralójában leánykaja született. A mi kedves primadonnák első gyermeke **R ó z s a**, ennek a másodikkak **I b o l y a** lesz a neve. A művésznő-mama igen jól érzi magát és október elsején már újra fellép az aradi színházban. Primadonnák első debutja a „**T r a v i a t á**“-ban lesz, abban a szerepében, melyben legtkéletesebb s melyben a télen a legnagyobb sikert aratta.

— **Hadgyakorlatok.** Az augusztus és szeptember hónap első felében a Biharvármegyében Nagyvárad vidékén megállapított hadgyakorlatokra nézve újabbán a következő részletekről értesülünk: augusztus 21-én a 39-ik ezred három zászlóalja Várad Püspökibe érkeztek s ott táboroz 3 napig. A 33-ik egyesült gyalog dandár augusztus 24-ig tartja gyakorlatait. Az egyesült gyalogdandár a 37-ik ezred négy zászlóaljából, a 39-ik ezred három zászlóaljából, a 101-ik ezred 1 zászlóaljából, a 19-ik tüzérezred két útegéből és a 15-ik huszárezred két eskadronjából fog állani, **K o n j a** ezredes-helvettes dandárnok vezetése alatt. Augusztus 25-én a 33-ik dandár három menetben és folytonos harcozásati gyakorlatok között Mező-Telegd és Eledsen át Nagy-Báródra vonul, miközben a 34-ik gyalogdandár a **r a d r o l** vasuton Révra indul. Bezárólag szeptember 7-éig a két dandár, **P o k o r n y** Hermann altábornagy vezetése alatt fogja megtartani gyakorlatait. Ugyancsak augusztus hó 31-én Báród vidékén nagyobb szabású lögyakorlatok (éles töltései) lesznek, melyekben részt vesz a tüzérség is.

— **Vaddisznók az aradi hegyalján.** A vaddisznók **V i l á g o s o n** és **G a l s á n** meglehetősen elszaporodtak s különösen a hegyek oldalán beültetett szőlőterületeken s a tengeriben tesznek kárt. A lakosoknak, kiváltképp a fegyverhez értőknek, meg van most az a nem mindennapi és merész multságuk, hogy vaddisznóra vadászhatnak, a mi nem is esik meg szerencsére nélkül. Igy f. hó 14-én éjjel — írja levelezőnk — **B o g y a P á v e l** világosi hegybíró egy körülbelül négy éves koozát ejtett el a Bária-hegy oldalán. A koozát nem kevesebb, mint **h é t m a l a c z** követte, melyek a lövés zajára elmenekültek. A szerencsés vadász **B o h u s** István nagybirtokos 5 frttal jutalmazta meg.

— **Tisztességtudó oláh ifjak.** A **g y u l a i** oláh ifjak -- mint levelezőnk írja — augusztus 27-én nagy nemzeti ünnepet rendeznek, de nehogy a magyarok ellenök irányuló tüntetések vegyék ezt, a derék ifjuság a város magyar elemét **m a g y a r n y e l v ű** meghívóval hívja az ünnepségre. Az ünnepen oláh szavalatokat, zenedarabokat adnak elő és bemutatják az oláhok két szép nemzeti tánczát, a **C a s e r i u l - t** és **B u t u f á - t**. A rendezőség élén **V o n y i g a D á v i d**, a jőnevű fiatal román költő áll, kinek szerelmi dalsai egész Romániában nagyon népszerűek.

— **Vesztett esmarások Paulison.** Levelezőnk írja: A **p a u l i s i** nyaralóközönség egyéb kedvteléseit közt izgatott incidensekkel is kénytelen megküzdni. Tegnap déli 11 óra tájban irtózatossá kiabálás, futkározás verte fel a délelőtti folyamán különben elég csendes utozák nyugalalmát. Egy lompos, meglehetősen hatalmas hóféhér szörű eb száguldott végig a főuton, követve a puskával kellőleg felgyverkezett plajás, s botokkal hadonázó lakosok üldöző csoportjától. Utjában egy **a s z s z o n y t**, s négy gyermeket **m a r t m e g a d ű h ö s** állat, köztük **L i c h t e n s t e i n** Adolf paulisi szatóc 12 éves Odön fiát, kinek **a r c z á t ö s s z e - v i s z a** **m a r c z a n g o l t a**. Egy serdülő román ifjonecz, kit a fenevad szintén kiszemelt áldozatául, csak véletlen szerencsének köszönheti megmenekülését. Az eb kénytelen volt bő nadrágja

czafatjával megelégedni s talán e ki nem elégitett vágy hajszolta tovább a dühös állatot, hogy új s ezuttal alkalmasabb mediumot találjon. Végre hosszas hajszá után sikerült a vérengző ebet lebunkózni. A megmart egynek valószínűleg felküdik Budapestre, **P a s t e u r** intézetébe.

— **ApáczaK beöltöztetése.** **N é m e t h** József főszentelt püspök tegnap reggel 9 órakor a temesvári józsefvárosi „**M i a s s z o n y u n k**“ zárda házikápolnájában 13 apácza növendék beöltöztetési szertartását végezte.

— **Új csendőrállomás.** **M e g y e s e g y h á z a** község képviselőtestülete, a község területén csendőrállomás felállítását kérte a belügyminisztertől. A kérelem véleményezés végett az alispáni hivatalban van.

— **A galsai gőzmalom egéséhez megjegyzé** még ottani levelezőnk, hogy a kazán- és malomszerkezet megmentésében **K á d á r** László világosi kéményseprőt és tüzeltő-csővezetőt illeti a főérdem, a ki veszélyt nem ismerve buzdokkolott a veszedelem színhelyén.

— **Névmagyarosítás.** **R é d l** Henrik, a **r a d i** illetőségű bécsi lakos, vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel **R e t o n f a y - r a** változtatta.

— **Caserio Ruszkabányán.** Ruszkabánya nyaralóhely egyik nyilvános helyén egy előkelő román hölgy véres merénylet áldozata lett. A mint az ebédnél ült, egy ismeretlen fiatal ember hosszú késsel rohant rá és eszavakkal: „**E n C a s e r i o v a g y o k**“, kését a nő mellébe szurta, ki néhány pillanatra rá meghalt. A menekülő gyilkost a csendörök elfogták, de sem nevét megmondani, sem borzasztó tettének indokát bevallani nem akarja. Ugy látszik, hogy a fiatal ember örült.

— **Katonazene.** Ma, szombaton este ifj. **S c h ö r** Béla a „**V a d e m b e r**“-hez czimzett sörösarnokában bucsu katonazene-hangverseny lesz válogatott műsorral. Kezdeté 8 órakor. Belépti díj 10 kr.

— **Betöréses lopás.** **B o t t á s** Tódor ott a **k a i** lakosnak f. hó 6-án kellemetlen vendégei voltak. Ejjel ugyanis a nevezett napon ismeretlen tettesek sárral betapasztották **B o t t á s** házának ablakát, benyomták zajtalanul és behatoltak a szobába. A tolvajok minden kezűgyükbe eső ruhaneműt, 13 párnát és ezenfelül 52 frtot elloptak. A nyomozás mindeddig nem vezetett eredményre.

— **Jövahagyott alapszabályok.** A **M u n k H.** és fiai czég maros-szlatai fűrészgyára vállalati betegsegélyző pénztárának alapszabályait a kereskedelemügyi m. kir. miniszter jövahagyási záradékkal látta el.

— **Borban utazik.** Emilitettük, hogy **G r e i n e r** Lajos, gyulai illetőségű, borban utazó vigécz, tegnapelőtt a **N a g y** Lajos-féle sörösarnokban teljesen elázott. Eme kellemetlen állapotában pedig az Arad városi hatóságát sértette. Ezért az első foku kihágási bíróság tizennégy napi zárdai életre ítélte.

— **Köszönetnyilvánítás.** **B o l d.** **P o l l a k** Károly ur ravatalára szánt koszorúk megváltása fejében az izr. árvaház javára adományozni sziveskedtek: **C u k o r** László ur és neje, **A u s t e r w e i l** Zsigmond ur és neje, **S t e i n h a r d t** Mór dr. ur és **R e i c h** B. Károly ur 10—10 frtot, özv. **L e n g y e l** Rozália, **L e n g y e l** Tivadar és **F r i g y e s** urak, **B a r t a** Salamon ur és neje és **G l ü k** Dezső ur és neje 5—5 frtot. Az izr. jótékony egylet javára: **L ö f f l e r** Jakab ur 10 frtot. Ekegyeletes és nagylelkű adományokért hála köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Ismét óra.** A nyári idő végtelenül kedvez az óratolvajoknak, senki sem vigyáz a jószágára. Tegnap ismét egy előkelő **r a d i** ur drága chronometerje tűnt el megfoghatatlan módon. Mivel a házból ki sem járt, a gyanu a takarítónőre esik, ki azonban erősen tagad.

— **Végzetes fürdő.** A nagy-kikindai gőzmalom árkában, a mely a gőzgép meleg vizének levezetésére szolgál, tegnap reggel egy meztelen emberi holttestre akadtak. Az árokparton egy fára vette fűgtek a halott ruhái. A holttestben **B e l k e r** József teremias illetőségű gőzmalom munkást ömérték föl, a ki ezelőtt való éjjel ittasan távozott egy korcsmából, azzal a szándékkal, hogy a melegvizű árokban megfürdik. Ugy is tett, de valószínű,

hogy ittas fövel beleszedült a meleg vízbe és megfult.

— **Gyilkosság — alibi — öngyilkosság.** **B e r e g s z ó n** **N o v á k** György 86 esztendő gazdát tegnap reggel levágott fejjel, meggyilkolva találta házában. A gyilkosság gyanuja szomszédjára, **G i l e z á n** Iliára esett, a kit a csendőrség azonnal le is tartóztatott. — Minthogy azonban Gilezán azonnal bebizonyította alibi-jét, a csendörök pár óra múlva szabadon bocsátották. Alig volt Gilezán kívül az ajtón, revolvert rántott elő és mellbe lötte magát. Azonnal szörnyet halt. Az eset óriási szenzációt keltett az egész környékben és bizonyosra veszi mindenki, hogy a bebizonyított alibi daczára mégis Gilezán volt a gyilkos.

— **Maupassant ismeretlen regénye.** Alig egy éve, hogy az ifjabb francia regényírók lángeszű mestere, **G u y d e** **M a u p a s s a n t** meghalt és vele együtt úgy látszik eltűnt az a páratlan rajongás, melylyel iránta még életében viseltettek. Kartársai, barátjai és ösemé-rosői gyűjtést indítottak szobra javára, mely nagyon silány eredménnyel végződött. Most ugyanazok elhatározták, hogy Maupassant összes műveit sajtó alá rendezik, hogy ennek tiszta jövedelme mégis lehetővé tegye a szobor létesítését. Összes írásait szorgalmasan átkutatták, hátha új, és még ismeretlen mű akadna köztük. És csakugyan az „**A n g e l u s**“ czimű regény kéziratára akadtak, melynek háttérül épugy, mint Zola „**L a D é b a c l e**“, a mű regényében a porosz-francia nagy háboru szolgál. Ez az a regény, melynek megírása, mint most néhány író kiderítette, Maupassant lángeszű elméjébe és később életébe került. Maupassant a legnagyobb titokban kelt versenyre Zolával, hogy ketőjük közül ki tudja a porosz-francia háboru részleteit jobban feldolgozni? Maupassant a legnagyobb ambícióval csüngött hatyurművén, de nem tudta bejezni, mert töprengés közben elsötétült az a ragyogó elme, a mely fáklja gyanánt világitott az egész művelt világban.

— **Életmentő hajóskapitány.** **B o r o s** Judit szénumunkásnő Mohácson, a kikötőhidről véletlenül a Dunába esett és a hullámok elnyeltek. A szerencsétlen biztosan elvész, ha báró **E l i a s c h e k** Ede, a 8. számú csavargőzős kapitánya ruhástól utána nem ugrik és a sebes vízből felszínre nem hozza. A saját életét kockára tett kapitány 300 méternyire uszott a vízben, de okvetlenül elmerül az asszonnyal együtt, ha a **L ó r é** csavargőzősről ladik nem érkezik s a súlyedő félben levőket ki nem menti. Eliaschek már **h u s z o n h á r o m s z o r** tüntette ki magát életmentéssel.

— **Az emberséges bika.** Dobozón egy, a Kőrös parton legelésző bika felcsapott emberélet-mentőnek. — A dolog úgy esett, hogy **S z a b ó** Gábor pásztort rettenetesen ellankasztotta a kegyetlen meleg, s míg a gulya csendesen legelészett a folyóparton, beugrott a Kőrösbe lubiczkolni, de örvénybe jutott, a mely elsodorta. Kétségbeesetten küzdött az ár ellen, de hiába, mert elmerült. Eppen vég-szóra ért oda az ambiciózus bika, a szarvára vetette az elalált pásztort és méltóságteljesen uszott ki vele. — Ez a derék állat azonban mindazonáltal dicséretre érdemes tettének diadalát nem élvezheti, mert Szabó hihetőleg sokat nyelt a vízből s kiadta lelkét. Az időközben odaért szemtanuk készek megesküdni, hogy a bika korrektül teljesítette mentési munkáját, a mit az is bizonyít, hogy Szabó Gábor testén a sérülések nyomai épenséggel nem látszanak.

— **Harminczezer forint értéktelen bankó.** A mittelbachi kerületben levő Nieder-Abbdorf lakossága nagy izgatottságban van. Egy ottani lakos csupa véletlenségből egy szent képben, mely már 30 év óta birtokába van, 30.000 forint értéket képviselő bankjegyre akadt, a melyeket egy már tíz évvel ezelőtt elhalt paraszt 1866-ban a porosok miatti félelmében rejtett el. A szerencsés találó, egy tekintélyes parasztember, az osztrák pénzügy-igazgatósághoz fordult, hogy a bankjegyekért,

a melyeket már régen kivontak a forgalomból, legalább némi csekély összeget kapjon. Kérdéses azonban, hogy lépésének lesz-e eredménye.

— Megzavart tragikus jelenet. Salvini Tamás, a híres olasz színművész, a Shakespeare-darabok hőseinek kitűnő személyesítője, a következő esetet beszéli el, mely vele történt meg: Nagy testi erőm, a mely a színpadon gyakran nagy hátrányomra volt, egyszer legszebb jelenetem hatásától fosztott meg. Hamletet játszottam. A Laertessel való párbajjelentek vége volt. A királyné kiürítette a méregpoharat s meghalt, Laertes, a kit halálra sebeztem, vonaglása közben tudtomra adta, hogy a kardnak, melylyel megszurt, hegye méregbe volt áztatva. Erre én, a szerep szavait szavalva, felrohantam a trónus lépcsőin, s a halál-sápadt királyt teljes erőmmel lenyomtam trónusának ülésére s a mérgezett tört mellébe dőfem. „Arulás! arulás!” kiálták Osrickkal együtt az udvaroncok, de a király, óh, a szegény király! „Segítsetek, barátaim!” nyögés fel akart kelni, de bármikét erőlködött is, nem tudott mozdulni, mert én a jelenet hevében oly erővel nyomtam le királyi székére, hogy az beszakadt s a király a lyukas trónusban megrekedt, királyi méltóságához épenséggel nem illő helyzetben. Az udvaroncokat ábrázoló statisztáknak, a királynak s nekem megállott az eszünk s nem tudtunk segíteni a királyon, a kinek már rég meg kellett volna halnia. Mikor a közönség észrevette, mi történt, homéri kacajra fakadt, mely néhány pillanat alatt orkánná nőtt, mely — mit volt mit tennem — a jelenet hatása alatt én is részt vettem, hogy a rekeszizmom is belefájdult. Hogyan végződött a jelenet s hogyan szabadítottuk ki a királyt kalodájából, már nem tudom, mert sokáig nem hallottam egyebet, mint fairerető kacagást.

— Nagy tűz Esztergomban. Veszedelemes tűz ütött ki tegnap Esztergomban. Két ház egyszerre fogott tüzet s a lángok az egész városrészt fenyegettek, mintnogy köröttük minden ház faszindelylyel van fődve s emellett szorosan egymás mellé van építve egy egész háztömeg. A veszedeimet mozsáriövészek adták tudni a megrémült népnek. A tüztöltő-ság gözfeccskendőkkel sietett a vész színhelyére, hogy a lángok továbbterjedését meggátolja. A mentési munkálatokban a csendőrség és a katonaság is részt vett. A csendőroket Altorján százados vezényelte. A tüzet csak roppant erőfeszítés után sikerült lokalizálni. Az oltási munka közben Kapa Mátyás városgazda igazi önfeláldozással dolgozott. Két katonára leest az égő házak egyikéről, de semmi bajuk sem történt.

— Az udvarias szerecsen. Egy angol ember két akrobatájával szerdán a déli vegyesvonattal Székesfehérvárra utazott. Az egyik akrobatája chinai, a másik szerecsen, kik az angol előadása szerint vívznak, birkóznak, versenyfutnak és a bűvészethez is értenek. A harmadosztályú publikum a mutatványokon kitűnően mulatott. pénzzel és szivarokkal jutalmazta meg mutatványukat. A vonat ezalatt lassan haladt tovább, úgy, hogy a sokat utazott emberek azt állították, hogy ez a világon a leglassabb vonat, ilyen sem Chinában, de Afrikában sincsen. A chinai ember már a czopfját tépte kinjában, mikor a mutatványokba is beleuntak és az utazóktól már nem volt mit kapni. A szerecsen németül mondogta: „sehr langsam“ és olyan gesztusokat mutatott, mintha szeretné tolni a vonatot. Egyszer csak elővette nagy szivartárcsáját, melybe az imént kapott szivarokat rakosgatta. Kettőt kívül hagyott, azokat a kezébe vette, kiugrott a kocsiból és futott előre! A kocsiútána néztek s látták, hogy a szerecsen fölkapaszkodott a mozdonyra, a szivart átnyújtotta és stentori hangon elkiáltotta magát:

— Aber schneller fahren! (Ugyan menjünk gyorsabban.)

A mozdonyvezető látszólag mehökkent ettől az embertől, a ki nálánál is feketébb, elvette a szivarokat s hagyta a szerecsent leugrani. Egy pillanat alatt megint a kupéban volt s nevetve rágyújtott egy szivarra. A vasuti alkalmazottak az incidensre észre sem vették.

— Megzavarhatlan álom. Ritka ember dicsekedhetik olyan jó, mely megzavarhatlan álommal, mint Fendrik Márton szalóki fölbirtokos. Ejjel rablók hatoltak be Fendrik hálószobájába. A házigazda ottben aludt és lehet, hogy nagyon, szépeket álmodott, míg a rablók egy bezárt nagy szekrényt feltörték az égya mellett, s abból sok fehérneműt és háromezer forint készpént kiloptak. Az ügyes betörők ezután épen olyan nyomtalanul tűntek el, mint Fendrik uram álokmépei.

— A szathmáry katasztrófáról, melyet távirati rovatunkban már említettünk, még a következőket jeltelhetjük: A „kereskedelmi és iparbank“ pompás palotájához egy új részt építetett. Az építéssel Vajnay és Tóth építők voltak megbízva. Ezek az épület keleti oldalán a tűzfalat nem a földtől, hanem a vasgerendákra csak a második emelettől kezdve rakták, mivel a földszintől a második emeletig a Keresztes András emeletes házának fala szolgált közös tűzfalul és úgy látszik, ez volt a szerencsétlenség főokozója. A monumentális épületen naponként kétszázötven munkás foglalkozott. A katasztrófa napján délután négy-öt óra közt a nyugati láthatáron roppant felhő emelkedett. Pár percczel azután támadt nagy eső előtt mennydörgésszerű robajjal a tűzfal a második emelet vasgerendázott boltozatára omlott, mely a roppant teher alatt leszakadt s téglá és vasgerendáktól áttörte az első emelet szintén vasgerendára épített boltozatát, mely a pincze boltozatra zuhanva, magával ragadta az állást és vele együtt a munkásokat. Villámgyorsan terjedt el a városban a katasztrófa híre s a felhőszakadáshoz hasonló eső daczára is ezrével tödultak az emberek a vész színhelyére. Velőtrázó sikoltás és jajgatás töltötte be a levegőt, a munkásnép megrémülve futkosott, keresvén nejét, férjét, gyermekét vagy rokonát a roppant zavarban. Pár percz múlva megjelent a katasztrófa színhelyén Pápay Sándor tábornok több tisztársaságában, Bőszörményi Károly polgármester, Kiss Gedeon főkapitány, Póchy Antal kapitány, Móricz Lajos törvénytészéki elnök, az összes rendőrtisztek, egy század honvédség, a tűzoltók Ferenczi János főparancsnok vezetése alatt s mintegy 5—6 ezer ember. De rögtöni mentésről szó sem lehetett, mivel alig egy negyedóra múlva újabb beomlás történt s a további beszakadástól szintén lehetett tartani. Végre egy óra múlva nagynehezen hozzáfogtak a mentéshez s éjjel is faklya mellett folytatták, de mivel újabb beomlástól lehet félni, a mentés fölötte meg van nehezítve s az éjjel abba is hagyták. Eddig csak 8 egyént tudtak a romok alól kimenteni, kik közül egy halva, a többi pedig éktelelenül eltorzítva súlyos sebesülten került ki, kiket kocsikon a kórházba szállítottak. Hogy hány munkás van még a romok alatt, bizonyosan most sem tudni; beszélnek, hogy számuk 8, vagy 16 közt váltakozik, sőt azt is mondják, hogy száz. — A mentés munkálata csak lassan halad, s még pár napig eltart. A romok alól már nem hallatszik a szerencsétlenek jajveszéklése. Fegyverbe vezényelt rendőrség és honvédség őrizi az összeomlott ház környékét, a mellékutókat a közlekedés elől elzárva, mivel a tetőzet és falak leomlásától is tartanak. — Szakértők beszélnek, hogy az anyag rossz voltának és az épület kevés vassal való ellátásának tulajdonítható a szerencsétlenség. — Sokan kárhoztatják Vajnay és Tóth építőket azért is, hogy a vakolat rendszeren frissen oltott mészszer volt keverve s csak egyik napról a másikra oltottak meszet. A felügyeletet is hiányosnak mondják, a mennyiben ugy a vállalkozók, mint a felülvizsgálattal megbízott városi főmérnök, nem teljesítették kellőleg kötelességeiket. A tetőzetet és falakat a szakértői vizsgálat lebontandónak véleményezi.

— Dankó Pista zeneszerző énekkara ma kezd három egymásutáni estén tartó buosuelőadását Nagy Lajos sörparancsnokában, mely alkalommal több Dankó-féle új nóta lesz a dalkedvelő közönségnek bemutatva. — A három előadás belépi díj nélkül fog megtartatni.

HYMEN.

Folkman Kálmán, a m. á. v. tehetséges mérnöke holnap — vasárnap — délután fél 6 órakor esküszik örök hűséget a helybeli izr. templomban özv. Adler Anna kedves és művelt leányának — Vilámának.

GYÁSZROVAT.

† Pollák Károly temetése tegnap délután volt Szabadságtéri házából. Az általános részvét ritka módon nyilvánult. A gyászközönség sorában láttuk Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispánt, Salacz Gyula és Hász Sándor kir. tanácsosokat. Institoris Kálmán főjegyzőt, és Sárilot Domo-

kos főkapitányt. A Bray Lajos akadémiai igazgatót, Kohon S. N. egyll. elnököt, Martiny Gyulát az oszt. magyar bank képviselőjében, Waldler Gyula, Tenner Ignác a Széchenyi-malom, Wadowszky Gusztáv, Bing Vilmos, Barth Lajos, Wallfisch Armita kereskedelmi kamara, Mittler Zsigmond, Bing Edét a Lloyd képviselőjében, továbbá Bitó Károly, Perger János dr főügyész, Daniél Kálmán, Winter Adolf dr, Luatig Mór, Rosznyai Mátyás, Grosz Endre dr., Szalay Károlyt stb. stb. A gyászszertartást Rosenberg Sándor dr. főrabbi végezte, ki szép beszédben emelte ki az elhunyt érdemeit.

SPORT.

Magyarló nysrt!

— A Szt.-István díj. —

Augusztus 16! E két szóval kelt és fekküdt hetek óta a budapesti turfának minden szorgalmas látogatója! a kávéházban a fizetőpinczér csak úgy, mint a kaszinótogé datummal kapcsolatban törte fejét jó idő óta, hogy mit lenne még érdemes fogadni s mi csinálhatja a meglepetést?

Mindenütt a Szent István-díjról, a legnagyobb magyar versenydíjról van szó, mely mellett eltörpülnek a meeting összes többi versenyei.

A verseny értéke 80,000 korona, az első ebből 60,000 koronát, a második tizezret, hatezret a harmadik és kétezret kap negyedik, a győztes ló trenerjének is kétezres korona jut. A versenyt 1800 méterre futják, távolsága tehát klasszikus s a verseny maga még sem mondható annak. Sokan a Szent-István díjat magyar derbynek nevezték el, de a derby jelentősége megközelítőleg sem tulajdonítható a mi díjunknak.

A derby klasszikus futás, amelyen csak három évesek vehetnek részt és melyben már hetekkel előbb meg lehet jelölni igen sok valószínűséggel a győztest. Nem így a Szt.-István-díjban.

Ebben három, négy, öt és hat éves, sőt idősebb lovak is résztvehetnek; propozíciói pedig olyanok, amelyek a nevezettek közt a legjobbnak mutatkozott lónak rendkívül megnehezítik a győzelmet.

A versenyre különösen Lustkand-ot Kozmát és Dornreschent favorizálták. Biztos favoritja azonban nem volt a közönségnek, így egészen természetes volt az a lázas izgatottság, amely az egész közönséget meglepte s a mely tetőfokára akkor hágott, mikor a lovak a starthoz felvonultak.

A mint az indulásra a jelt megadták, messze előre vágott a többiek közül Ruslight, a Forstenberg herczeg istállójából kikerült négy éves, a melyen Barker lovagolt 54 kilóval.

S elsőjét sokáig megtartotta, hiába szorították a többiek, mind mögötte maradtak. Egyedül Dornreschen közelítette meg, de ez sem bírta nyomon követni.

Ekkor már mindenki biztosra vette Ruslight győzelmét.

A véletlen azonban másképp intézkedett. Futás közben a Ruslight jockeya, Barke kenyevasának a szija eiszakadt, úgy, hogy e miatt nem bírta tovább a versenyt. Ruslight nem messze a győzelemtől kitört s az utána következő Dornroschen lett az első — mint már tegnap távirataink közt említettük. A roppant közönség riadó éljenzéssel s tomboló tapsal fogadta az eredményt, mert magyar lóé, a Festeticz Tasziló gróf versenyistállójaé lett a diadal meg a 60,000 korona. A 4 éves Dornroschent a híres Smith jockey lovagolta 59 és egy negyed kilóval.

TANÚGY.

Iskolai értesítés.

Az aradi izr. hitközség elemi fiú- és leányiskoláján a jövő 1894/5 iskolai évre a beiratások f. é. augusztus 19, 30 és 31 napján d. e. 9—12 óráig az illető iskolahelyiségekben eszközöltetnek. Javító és magánvizsgálatok ugyan a napokon tartatnak. Az előadások vasárnap szeptember hó 2-án veszik kezdetüket.

Minden tanuló a beiratásra személyesen, még pedig szülei, gyámjai vagy ezek megbízottjai kíséretében tartozik megjelenni. Az első osztályba csak oly tanulók vétetnek fel, kik életük 6-ik

évtől már betöltötték, miről a szülők esetlegesen anyakönyvi kivonatot előmutatni kötelesek.

Az évi tandíj a helybeliekre mint a vidékire nézve az I. és II. osztályban 8 frt, a III. és IV. osztályban 10 frt. A tandíj félévénként előre, é. p. az első félévi részlet ugyint 30 kr az iskola könyvtár és kivétel nélkül minden tanuló által fizetendő 15 kr. az országos tanítók nyugdíjintézete javára a beiratás alkalmával, a második félévi részlet pedig a második tanfolyam kezdetén azaz február hó első napjaiban a kitűzéség pénzáránál fizetendő. Szegény szülők gyermekei díjmentesen vétetnek fel. A tanulók beiratásánál a második beoltásról szóló újraoltási bizonyítvány is felmutatandó. — Arad 1894. Auguszt. hóban. — Az aradi isr. hitközség előjárósága.

BING VILMOS, elnök.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Nem tetszett a képe. Dudas Miklós, Pelák György, Dudas Antal, Pelák Adám és meg egy pár aradi suhancz vásárnapi mulatságképen keresték embert, a kibe beléköthessenek. Erre alkalmas mediumnak kínálkozott Gerba Gyorgye, kit azzal az okkal, hogy „nem tetszik a képe“, kegyetlenül elverték, úgy hogy a szegény ember 35 napig feküdt utána. Az aradi kir. törvényszék a tegnapi végtárgyaláson Dudas Miklóst 1 évi börtönrre ítélte, a többieket pedig felmentette.

§ Csak tréfa volt. Józsá Simeon, Kevercsevics Józsa és Szvet Janos ópécskai lakosok csupa tréfából elvették Murdán Nikoláj erszenyerét, melyben 1 frt és néhány krajczár volt, hanem másnap visszaadták. Murusán Nikoláj azonban lopásért vádat emelt ellenök. A tegnapi végtárgyaláson a kir. törvényszék felmentette a vádlottakat, az ügyész azonban felebbezett.

TÁVIRATOK.

Uj belügyi államtitkár.

Budapest, augusztus 17. (Saj. tud. táv.) Ő Felsége a »Bud. Corr.« szerint Reiszig Ede kereskedelmi államtitkárt nevezte ki belügyi államtitkárrá.

A Kossuth-gyász költségei.

Budapest, augusztus 17. (Saj. tud. táv.) A fővárosnak Kossuth Lajos hazaszállítása és temetése 65,224 frtba került.

Nagyvárad lángokban.

Nagyvárad, augusztus 17. (Saj. tud. táv.) Délután 2 órakor heves déli szélről éleszve, a város közepén levő uri utcában óriási tűz ütött ki.

Először a »Nagyvárad« szerkesztőségével szemben levő Markovich-ház gyuladt ki s pár pillanat alatt már három ház állott lángokban.

Az erős szélvihar messze elhordta az égő zsaratnokokat s a tűz nemsokára a szomszédos Apollóba, majd a messzebb fekvő barátok-utcáján levő házak teteibe is belekapott.

A Markovich-házban ujszülött gyermekével fekvő Pajor Agnes alig volt a lángok közül megmenthető.

A »Nagyvárad« szerkesztőségét és a nyomdahelyiséget egész tüztenger vette körül, úgy, hogy a nyomdászemélyzet a háztetőkön keresztül volt kénytelen menekülni.

Az oltás nehézségekkel jár, mert nagy a vízhiány.

A katonaság Pokorny altábornaggyal élén vonult ki s a tűz lokalizálásán erősen működik.

A helyszínen megjelent Beöthy főispán is. Az oltásban az egész város lakossága részt vesz.

A tűz még egyre tart. A szél azonban már elállott.

Eddig hét ház égett le számos mel-

léképülettel együtt. A veszélyben forgó épületek kertjei mind tönkrementek.

A »Nagyvárad« szerkesztőségét és nyomdáját sikerült megmenteni.

Egy később kelt távirattal azon megnyugtató hirt vettük, hogy a tűz már eloltatott.

Ünnepiés Temesváron.

Temesvár, augusztus 17. (Saj. tud. táv.) Az idén kiválóan tüntető módon ünnepelték a király születése napját. A város dus lobogódiszt öltött. Este olyan kivilágítás volt, mint még soha. A zenekar játszva vonult végig a városon. Ezernyi nép éljenezte a királyt.

Uj főispán.

Sopron, augusztus 17. (Saj. tud. táv.) Ujabb jelentések szerint soproni főispán-uak Simon Ede alispán lett kinevezve. A kinevezést a hivatalos lap vasárnap hozza.

A bedölt palota áldozatai.

Szatmár, augusztus 17. (Saj. tud. táv.) A kereskedelmi bank bedölt palotájának romjait eltakarították. Három halottat és hét súlyos sebesültet találtak.

Botrány az egyházkerületi gyűlésen.

Turóc-Szt.-Márton, aug. 17. (Saj. tud. táv.) Azágostai egyházkerületi gyűlésen nagy botrány volt. A tótok többségben szidták a magyarokat és Baltik elnök tűrte. A magyarok a tótok szidalmait visszautasították. A tótok kijelentették, hogy ők az egyetemes gyűlésre nem mennek. Baltik püspök figyelmeztetve lett a hozott határozatok érvénytelenségére, erre óriási láрма támadt, úgy hogy az elnök kénytelen volt a gyűlést feloszlalni.

Elfogott anarkisták.

Berlin, augusztus 17. (Saj. tud. táv.) Erős kutatás után sok anarkistát fogtak el, mindenféle készülöben levő merénylet-re való szerszámokkal.

Elsülyedt hajó.

Belgrad, augusztus, 17. (Saj. tud. táv.) A vaskapunál egy kereskedelmi hajó zátonyra került és legénységével együtt elsülyedt.

Összeesküvés a francia köztársasági elnök ellen

Páris, augusztus 17. (Saj. tud. táv.) Dupuy miniszterelnök élete ellen tervezett két összeesküvést fedeztek fel. Az anarkisták magok közül hármat kijelöltek, hogy Dupuy ellen Vernet-Lesbainsban tartózkodása alatt dinamit-merényletet kövessenek el. Franciaországban még egy második összeesküvést készítettek elő Dupuy meggyilkoltatására. Az elnök védelmére megtették a szükséges intézkedéseket.

Meghiúsított nihilista-merénylet.

Pétervár, augusztus 17. (Saj. tud. táv.) A nihilisták rendkívüli tevékenységet fejtenek ki legújában. Párisból jött utasításra a hatóság sok külföldről érkezett nihilistát elfogott, akik az udvari ünnepeket akarták merényletre fölhasználni.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, augusztus 17.

(S—ss.) Oriási volt a kínálat úgy buzából mint más gabonaneműekből is a mai piacon;

malmaink ugyan némileg tartózkodtak a vásárlástól s csak néhány kereskedő mutatott több vételkedvet. Természetes, hogy a buza ára csökkent 10—20 krajczárral.

Az árpa daczára a nagy hozatálnak, sűrűs keresletnek örvendett, az ára is naponta javul. A rozs, tengeri változatlan áron kelt. A tegnapi és mai gabnapiacon eladatott:

Buza 2000 mm. I. rendü 5 frt 70 krtól 6 frtig. Buza 1500 mm. II. rendü 5 frt 40 krtól 5 frtől 70 krig. Arpa 800 mm. 5 frt 20 krtól 5 frt 60 krig. Rozs 800 mm. 4 frt 60 krtól 4 frt 75 krig. Zab 150 mm, 5 frt 30 krtól 5 frt 50 krig. Tengeri 200 mm. 5 frt 20 krtól 5 frt 50 krig. Uj repcze 7 frt 50 krtól 7 frt 90 krig. A buza kivételével az irányzat szilárd.

Glogovác, aug. 17. A cséplést befejezték. A buza, rozs és árpa 7, a zab 7.5 métermáza magot adott holdankint. A burgonya megérett, a tengeri legnagyobb része elstult, csak a késői fog némi termést hozni. Az oly szükséges eső megjött ugyan, de már valami sokat nem használ. Ugy a természetes, mint a mesterséges takarmány-neműek sokat szenvedtek a forróságtól és szárazságtól.

Budapest-köbányai sertés-kereskedelmi csarnok. 1894. évi aug. hó 16-án. Fizott sertés árak: 1. Magyar első rendü: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilg-on felüli súlyban) 41.—41.5 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 41.—41.5 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilg-on felüli súlyban) 42.5—43. krig. Fialat közép (pkint 251—320 kilg. súlyban) 43.5—44. krig. Fialat könnyü (pkint 250 kilg. terjedő súlyban) 45.—45.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilg-on felüli súlyban) 41.—42. krig. — Közép (pkint 220—280 kilg. súlyban) 41.—42. krig. — Könnyü (pkint 220 kilgig terjedő súlyban) 43.5—44.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilg. felüli súlyban) 42.5—43. krig. Közép (páronkint 220—260 kilg. súlyban) 43.—43.5 krig. — Könnyü (páronkint 220 kilgig terjedő súlyban) 43.—44. krig. Sertés lét-szám 1894. aug. hó 13-án volt készlet 186,674 darab. 1894. augusztus hó 15-én felhajtattott: 6460 drb, 1894. augusztus 15-én elszállítottott 5703 drb. 1894. aug. 16-án maradt készletben 187,351 drb. — A fizott sertés üzletirányzata: Élénk.

Szészület.

— Augusztus 17. —

Mai jegyzésein: Készaru nagyban nyers szesz 54.50, kicsinyben 54.75 hordó nélkül per 100 liter % beérvára 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzde.

— Az »Aradi Közlöny« távirati tudósítása. — Budapest, augusztus 17. d. u. 5 óra.

Table with columns for item, quantity, and price (100 kg. ár). Rows include: Buza bászági uj, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, Buza fejérmegyei, Buza bászkai, Rozs uj, I-ös rendü, Rozs uj, II-od rendü, Arpa takarmány, Arpa égetni való, Arpa sürízdei, Zab, Tengeri bászági, Tengeri másnemü, Káposzta-repcze bászági, Köles, Buza szept.-okt., Buza márcz.-ápr., Buza máj.-jun., Rozs szept.-okt., Tengeri jul.-aug., Tengeri aug.-szept., Tengeri októberre, Zab márcz.-ápr., Zab szept.-okt., Káposzta-repcze aug.-szept. 1894.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru és értéktőzsdén. Budapest, 1894. augusztus 17.

Magyar aranyjáradék 4% 122.— Magyar koronajáradék 4% 95.90

Felüls szerkesztő: Vass Geza.

M. kir. államvasutak.

99489. A. V. szám.

3-3.

Pályázati hirdetemény.

A püspök-ladányi légszeszvilágítás átalakítása folytán visszanyert 88 drb részint teljesen jó karban levő, részint pedig kisebb javítást igénylő pillangó lángzóval ellátott vörösréz-ből álló (egyes darabok nickelezve) naphtalin tartókat eladni szándékozván, felkérjük az érdekelteket, hogy azok megvételére vonatkozó és 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat a következő felirással: »Ajánlat a 92287/94. számhoz, naphtalin tartók megvételére» folyó évi aug. hó 18-áig az alulirt igazgatóság anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál (Budapest VI. Andrassy-ut 73. II. emelet) benyújtani sziveskedjenek.

Az eladni szándékolt naphtalin tartók budapesti központi szertárunkban (józsefvárosi pályaudvar) megtekinthetők.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, azaz aug. 17-én déli 12 óráig a megvenni szándékolt tartóknak az ajánlati egységárral számított 5%-a bánatpénzként teendő le főpénztárunknál. Bánatpénz nélküli vagy elkésve beérkezett ajánlatok figyelembe nem vehetők.

Egyebekben a m. kir. államvasutaknál az ócska anyagok eladására 129381/91. sz. a. fennálló feltételek mérvadóak.

Az igazgatóság.

10571. sz.

3-3.

Hirdetemény.

Félreértések elkerülése végett figyelmeztetem a közönséget, hogy a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 1892. évi 14837. sz. a., valamint az 1893. évi 84892. sz. a. kelt rendelete értelmében Szent-István napján az ipari munka a következő módokat mellett lesz végezhető és a következő üzletek lesznek a jelzett ideig nyitva tarthatók.

I. Egész napon át:

- a) cukrász és mézeskalács iparnál,
- b) a nyomda iparnál a halasztást nem tüdő állami és hatósági nyomtatványok, szinlapok, műsorok, gyászjelentések előállítása és széthordása,
- c) hírlapok elárúsítása és széthordása,
- d) szodaviz gyártása, elárúsítása és házhoz szállítása,
- e) fürdő intézetek,
- f) kenyér, péksütemény, tej és gyümölcs árusítása és házhoz szállítása,
- g) természetes virágok árusítása,
- h) szálloda, vendéglő, sör, bormérő, kávéház és kávémerő iparoknál, ide értve a házhoz való megrendeléseket is, vagy az ily üzletekben szokásos, bármely étel és ital kiszolgáltatása,
- i) bucsukon és ájtatosságra szolgáló gyülekezetekben az ugynevezett bucsu-czikkeknek, mint pld. imakönyvek, olvasók, viaszgyertyák stb. elárúsítása,
- k) a kofák üzlete, a mennyiben az áruk üdülő és mulató helyeken vagy vásáron, illetve községen kívüli sátrak alatt, vagy valamely szokásos módon, állványon, asztalon vagy földön kirakva árusíttatnak,
- l) élő állatoknak a szállítási eszközökből való kirakása és haza szállítása,
- m) jégárusítás és házhoz szállítás.

2. Délután 2 óráig:

A borbély és fodrász iparnál az üzlethelyiségben, azontul csak magánlakásba, színházba, vagy hasonló eladások alkalmából házhoz hiva.

3. Déli 12 óráig:

- a) kisiparnál a sürgősen rendelt javítási munkák,
- b) a pékiparnál az áru elkészítése és szállítása,
- c) mészáros, hentes és kolbász készítő iparnál az elkészítés, elárúsítás és szállítás, valamint a fűszer, bor, thea, csemege és lisztkereskedéseknél, nemkülönben a szatócis üzleteknél.

Kelt Aradon, 1894. évi augusztus 3.

Sarlot Demokos főkapitány.

16733/1894.

2-3

Hirdetemény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi 3-ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdeteményileg is felhivatnak, hogy a f. évi 3-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben netalán régebbi ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, vizszabályozási költség, hadmentességi-díj és ut-adó tartozásaikat azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régebbi díj és adótartozásaik azonnal, a f. évi 3-ik adórészlet pedig augusztus hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás utján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtani, és pedig oly módon, hogy a 3-ik adórészletre nézve augusztus hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a mennyiben ennek daczára az adó- és hadmentességi-díj hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításával számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adni.

Aradon, 1894. augusztus hó 15.

A városi tanács.

493/1894. pm.

3-3.

Hirdetemény.

Az első aradi gyártelep részvénytársaság Ségua külvarosban fekvő szeszgyára vizeinek a Holtmaros — most már élőviz-csatornába való levezetésére szolgáló, a nevezett külvárosi Eke-utczán a városi téglaverő helyeken átvonuló, fából tervezett csatornából álló vízi művek létesítésére engedélyért folyamodván, ezen kérvényt a hozzá csatolt tervekkel, valamint ezen tervekre tett szakértői véleményekkel, egy kulturmérnöki hivatal észrevételeire a kérvényző által bemutatott nyilatkozattal együtt 1894. évi július hó 25-től augusztus hó 25-ig terjedő 30 napra hivatalos helyiségben közszemlére kiteszem.

Egyidejűleg a kérvény tárgyalására 1894. évi szeptember hó 17. napjának d. e. 10 óraját határidőül, tárgyalási helyül pedig Arad sz. kir. város székházának tanács termét kitűzöm.

Egyidejűleg mindazokat, a kik a kérdés alatti vizimű által érdekelvek, felhívom, hogy a mű létesítése ellen netáni ellenvetéseiket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban, akár a tárgyalás alatt szóval annál inkább előadják, minthogy ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Aradon, 1894. évi július hó 19-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos. polgármester.

15420/894.

3-3.

Felhívás.

Felhívjuk Arad sz. kir. város törvényhatósági területén mindazokat, kik az 1896-iki ezredéves országos kiállítás II-ik jelenkori főcsoportjában, ugymint: a mezőgazdasági csoportban, melyhez tartozik a mezőgazdaság, kertészet, szőlészet, borászat, állattenyésztés, méhészet, halászat, selyemtenyészés, tejgazdaság, mezőgazdasági szakoktatás, továbbá az erdészeti csoportban, melyhez tartozik az erdészet és vadászat — részt venni akarnak, ez iránt f. évi augusztus hó 25-ig nevek és lakásuk pontos megjelölésével írásban vagy szóval Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalában jelentkezzenek.

A II-ik jelenkori főcsoport, t. i. a mezőgazdasági, az erdészeti és vadászati csoportok részletes programja jelen felhívás száma alatt Arad sz. kir. város levéltárában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Arad, 1894. július hó 28-án.

A városi tanács.

Magy. kir. államvasutak.

91559/94. szhoz.

3-3.

Pályázati hirdetemény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1895. évben, esetleg 3 éven át szükséges fém. aczel és vasnemű anyagok szállítása biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 28-án déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi augusztus hó 27-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 75. sz.) megtekinthetők. Budapest, 1894. július hóban.

Az igazgatóság.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9-02

Hirdetemény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tételik, hogy a városi árpapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 3% a melyből tőke törlesztésre esik 2% 26 fél évi törlesztésre 7 1/2 %, melyből tőke törlesztésre 1 1/2 % fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

Magy. kir. államvasutak.

95305/94. szhoz.

725. 3-3.

Pályázati hirdetemény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1894. évi szeptember hó elsejétől deczember hó végéig szükséges 800 métermázsas csepű vagy 900 métermázsas jutefonal és az 1895. évben szükséges 1600 métermázsas csepű vagy 1800 métermázsas jutefonal szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet, melyre részletmennyiség szállítására is tehető ajánlat.

Az ívenként 50 kros okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1894. évi augusztus hó 31-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda küldendőek. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt csepű értékének 5%-a legkésőbb 1894. évi augusztus hó 30-ikának déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

A szállításra nézve mérvadó és kötelezők a 129381/91. sz. általános szállítási, a csepű szállítására vonatkozó 40322/92. sz., és a jutefonal szállítására vonatkozó 94683/92. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségeknel és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módok leírása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltár beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik. Budapest, 1894. július hóban.

Az igazgatóság.

Legbiztosabb óvszer a kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségekben!

Tökéletes fertőtlenítés!
Teljesen szagtalan!

Önműködő tözegszóró-csövek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszékberendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, iparvállalatok, szállodák, stb. részére.

747.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára. Az országos közegészségügyi tanács által többszörösen ajánlva!

Különlegesség:

embri és városi hulladékok ipari és gazdasági értékesítése. Várostervezési és elvezetési vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetésekkel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál az igazgatóság.

Magyar Tözeg- és Műtrágya-Építő Társaság (Harrisbázár.)
Igazgatóság: Budapest, IV., Városház-tér.

15714/1894.

Hirdetmény.

A nagymélt földmivvelésügyi m. kir. miniszteriumnak 42436/94. számú leirata szerint az erdőbri szakvizsgák folyó évi október hó 22-én és az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolczon, Kassán, Mármaros-Szigeten, Debreczenben, Kolozsvártt, Szekej-Udvarhelyen, Brassóban, Nagy-Szebenben, Temesvártt, Zomborban, Pécssett és Szombathelyen, a vadbri vizsgák pedig az erdőbri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten, Pozsonyban és Szombathelyen a vármegye házában délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatni.

Felhivatnak mindazok, kik az erdőbri szakvizsgát vagy a vadbri vizsgát letenni szándékoznak, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat a vizsgák székhelyére névve illetékes kir. erdőfelügyelőkhöz nyujtsák be.

Aradon, 1894. évi augusztus hó 4-én.

A városi tanács.

2046/1894. szám.

746. 2-2.

Alku-tárgyalási hirdetmény.

Mely szerint alólirt m. kir. ispánság által folyó évi augusztus hó 27-én délelőtt 9 órakor az ispánság hivatalos irodájában zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött alku-tárgyalás fog tartatni, melyre árverelni szándékozik 10% bántépénzzel ellátva — mely azirásbeli ajánlatokhoz is melléklendő — ezennel meghivatnak.

A részletes árverési feltételek alólirt m. kir. ispánságnál az irodai órák alatt megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az etetben sem, ha azok egy újabb árverés megtartására kötelezőleg fenntartatnak is.

Tárgy:

A kovaszinczi 99⁴⁰⁶/₁₀₀₀ hold legelő földnek 1894. október 1-től 1896. szeptember 30-ig leendő haszonbérbe adása.

Kikialtási ár év és holdanként 18 frt 85 kr.

Lippán, 1894. évi augusztus 4-én.

M. kir. ispánság.

Arad sz. kir. város polgarmesterétől.

1003/1894. pm.

3-3.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági utjainak építési, kezelési és fenntartási kiadásairól, valamint az ezen kiadásokat fedező bevételekről 1895. és 1896. évekre terjedőleg általam összeállított, a törvényhatósági közigazgatási bizottság által előkészítőleg tárgyalt smegállapított költség előirányzat a folyó hó 13-tól 27-ig, azaz 15 napra a városház tanács-termében közszemlére kitétetvén, jogában áll azt mindenkinek megtekinteni, ellene felszólalni s a felszólalást hozzám f. hó 27-ig bezárólag írásban benyujtani.

Arad, 1894. évi augusztus hó 9.

Salacz Gyula

kir tanácsos, polgarmester.

15187/1894.

1-8

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmivvelésügyi m. kir. miniszteriumnak 39102/II. 894. sz. a. kelt rendelete nyomán az érdekeltek figyelmeztetése céljából ezennel közhírré teszszük, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézkedése folytán a hazai vasutak a folyó évi október hóban Bécsben tartandó nemzetközi ménszemlére teherárúkért szállítandó mének után az általános díj-szabási határozmányok (I. rész) 153. lapján a kiállítási állatokra névve megállapított kedvezményt, az ugyanezen alkalomból gyorsárúként szállítandó mének után pedig a kedvezményes teheráru díjtételeket 50% felemelve fogják alkalmazni.

A szóban lévő ménszállítmányokat illetőleg az osztrák területen fekvő vasuti vonalokon és ugyanezen kedvezmények nyrendnek alkalmazást.

A kedvezmények számszerű mértéke és alkalmazásának módozatai bármely vasuti állomáson megtekinthetők.

Arad, 1894. évi július hó 28-án.

A városi tanács.

Kiadó lakás.

Az Andrassy-tér és Déák Ferencz-utcára szolgáló második emeleti **utcai szeglet lakás** tartozékaival, — 1894. november hó 1-től

kiadó.

Bővebb felvilágosítás kapható

Iskolai könyvek

bekötése

csinos kiállításban és olcsó árban eszközöltetik

az „Aradi nyomdarészvénytársaság“

könyvkötészetében

Arad-csanádi palota, fő-ut 51. sz.

Kivilágítás!

O Felsége I. Ferencz József dicső uralkodónk születése, valamint Szt. István király napjaik előestéinek

kivilágításait

szines méceses poharakkal a legimpozánsabbban és legjutányosabbban eszközli

HUBERT BERNÁT

fűszerkereskedő, szappan- és gyertyagyára, Arad, Szabadságtér.